

Лекція: Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.

1 Значення і завдання аналізу фінансових результатів та джерела інформації.

2. Аналіз звіту про фінансові результати.

3. Аналіз суми виручки від реалізації продукції.

Паланюк Н. А. Економічний аналіз с. 189-209.

Фінансові результати діяльності підприємства характеризуються приростом суми власного капіталу (чистих активів), основним джерелом якого є прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Вони представлені системою показників, котрі залежно від ефективності діяльності підприємства можуть бути додатними та від'ємними. Додатні значення фінансових результатів прийнято називати прибутком, а від'ємні – збитком.

Інформація про основні фінансові результати підприємства розкрита у формі №2 «Звіт про фінансові результати».

Первинним фінансовим результатом діяльності підприємства є чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, а кінцевим, узагальнюючим показником – чистий прибуток. Чистий прибуток є сполучною ланкою між основними формами фінансової звітності підприємства. Він як складова нерозподіленого прибутку на кінець звітного періоду входить до складу власного капіталу:

Нерозподілений прибуток на кінець року = Нерозподілений прибуток на початок року + Чистий фінансовий результат (прибуток чи збиток) поточного періоду

Під час аналізу фінансових результатів використовують такі джерела: Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, форма №50 державної статистичної звітності «Основні показники роботи сільгосп підприємств», Регістри синтетичного і аналітичного обліку доходів і витрат діяльності підприємства.

Узагальнюючим фінансовим показником діяльності підприємства є прибуток. Його визначають під час складання звіту про фінансові результати, де дано алгоритм формування суми чистого прибутку.

Звіт про фінансові результати підприємства побудований з урахуванням всіх видів діяльності. Вона поділяється на звичайну і надзвичайну. Звичайна діяльність у свою чергу поділяється на операційну, фінансову та інвестиційну.

Відповідно до класифікації доходів і витрат звіт про фінансові результати підприємства поділяється на п'ять частин.

У першій частині звіту визначають валовий прибуток від реалізації продукції, робіт і послуг (різниця між чистим доходом (виручкою) від реалізації продукції, робіт і послуг та собівартістю реалізованої продукції, робіт і послуг).

У другій – визначають фінансовий результат від операційної діяльності (до валового прибутку від реалізації продукції, робіт і послуг додають інші операційні доходи і віднімають інші операційні витрати, адміністративні витрати і витрати на збут).

У третій – визначають фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування (до фінансового результату від операційної діяльності додають доходи від фінансової та інвестиційної діяльності і віднімають витрати від фінансової та інвестиційної діяльності).

У четвертій – відображено фінансовий результат від звичайної діяльності після оподаткування (фінансовий результат від звичайної діяльності за мінусом податку на прибуток).

Сільськогосподарські підприємства четвертого розділу звіту про фінансові результати підприємства не заповнюють у зв'язку з особливістю визначення прибуткового податку. С. г. товаровиробники сплачують фіксований с. г. податок (ФСП), в склад якого входить і податок на прибуток. Нарахована сума ФСП є одним з видів загальновиробничих витрат. У кінці звітнього року ФСП розподіляється між об'єктами обліку витрат продукції рослинництва пропорційно до площі угідь, зайнятих відповідними культурами.

У п'ятій частині – відображено надзвичайні доходи і витрати на податок з надзвичайного прибутку.

У підсумку звіту про фінансові результати визначають суму чистого прибутку підприємства (до фінансового результату від звичайної діяльності після оподаткування додають прибуток від надзвичайної діяльності за мінусом податку з надзвичайного прибутку).

Основний прибуток підприємство одержує від реалізації продукції, робіт і послуг, але інші види діяльності можуть робити значний вплив на суму чистого прибутку, збільшуючи або зменшуючи його.

Аналіз суми чистої виручки від реалізації продукції проводять по кожному виду реалізованої продукції окремо. На суму виручки впливають такі фактори:

1. Кількість реалізованої продукції;
2. Середня реалізаційна ціна.

Сума виручки – це добуток від множення першого фактора на другий. Обидва фактори впливають на суму виручки прямо пропорційно. При збільшенні факторів сума виручки збільшується і навпаки.

Вплив факторів на суму виручки визначають двома методами:

1. Методом ланцюгових підстановок;
2. Методом обчислення різниць.

Під час використання першого методу потрібно крім планової і фактичної суми виручки визначити додатковий показник – умовну суму виручки при фактичній кількості реалізованої продукції і плановій середній реалізаційній

ціні. Різниця між умовною і плановою сумою виручки показує зміну суми виручки за рахунок зміни кількості реалізованої продукції. Різниця між фактичною і умовною виручкою показує зміну суми виручки за рахунок зміни ціни.

$У - П$ – зміна виручки під впливом зміни кількості реалізованої продукції.

$Ф - У$ – зміна виручки під впливом зміни середньої реалізаційної ціни.

Під час використання методу обчислення різниць вплив зміни факторів на зміну суми виручки визначають за такими правилами:

1. Різниця між фактичною і плановою кількістю реалізованої продукції помножена на планову середню реалізаційну ціну показує зміну суми виручки за рахунок зміни кількості реалізованої продукції.
2. Різниця між фактичною і плановою ціною помножена на фактичну кількість реалізованої продукції показує зміну виручки за рахунок зміни середньої реалізаційної ціни.

Для збільшення суми виручки від реалізації продукції потрібно збільшувати кількість реалізованої продукції і підвищувати середню реалізаційну ціну, за рахунок пошуку вигідних ринків збуту продукції, підвищення якості продукції, вивчення кон'юктури ринку, запровадження досвіторної реклами, збільшення виробництва продукції.